KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO MOKYMO PLĖTROS CENTRAS

Finansuoja Europos Sąjunga NextGenerationEU

NAUJOS KARTOS LIETUVA

Projekto „Asmens įgytų kompetencijų pripažinimo ir vertinimo galimybių plėtra (PRI(SI)PAŽINK)“ NR. 10-027-P-0001

KONFERENCIJA

Mikrokredencialai aukštajame moksle: nuo trumpųjų mokymosi patirčių iki pripažįstamo studijų rezultato

Aurelija Valeikienė, SKVC direktoriaus pavaduotoja, l. e. direktoriaus funkcijas
Kristina Sutkutė, SKVC institucinio vertinimo skyriaus vedėja

2026-11-06

Aukštasis mokslas ir mikrokredencialai

Raidos prielaidos

MOOCs ir skaitmeninis mokymasis

Trumpų, lanksčių ir atskirai sertifikuojamų mokymosi vienetų plėtra.

Mokymasis visą gyvenimą

Kvalifikacijos tobulinimo, perkvalifikavimo ir konkrečių kompetencijų poreikis.

Integracija į studijas

Studijų programų modularizacija, papildymas ir individualūs mokymosi keliai.

Europos universitetų aljansai

Bendrų tarptautinių mikrokredencialų kūrimas ir pripažinimas.

Pagrindiniai tikslai

- Darbo rinkos poreikiai
- Inovacijos ir transformacijos
- Socialinė dimensija ir prieinamumas
- Individualūs poreikiai

Mikrokredencialai leidžia aukštajam mokslui greičiau ir lanksčiau reaguoti į visuomenės, darbo rinkos ir besimokančiųjų poreikius.

Nuo trumpos mokymosi patirties iki pripažinto studijų rezultato

Europinis požiūris

Bendri kokybės, skaidrumo, pripažinimo, perkeliamumo ir kaupimo principai.

Mikrokredencialai nepakeičia

Neformaliojo mokymosi, studijų programų ar jas baigus suteikiamų kvalifikacijų.

Papildo esamą sistemą

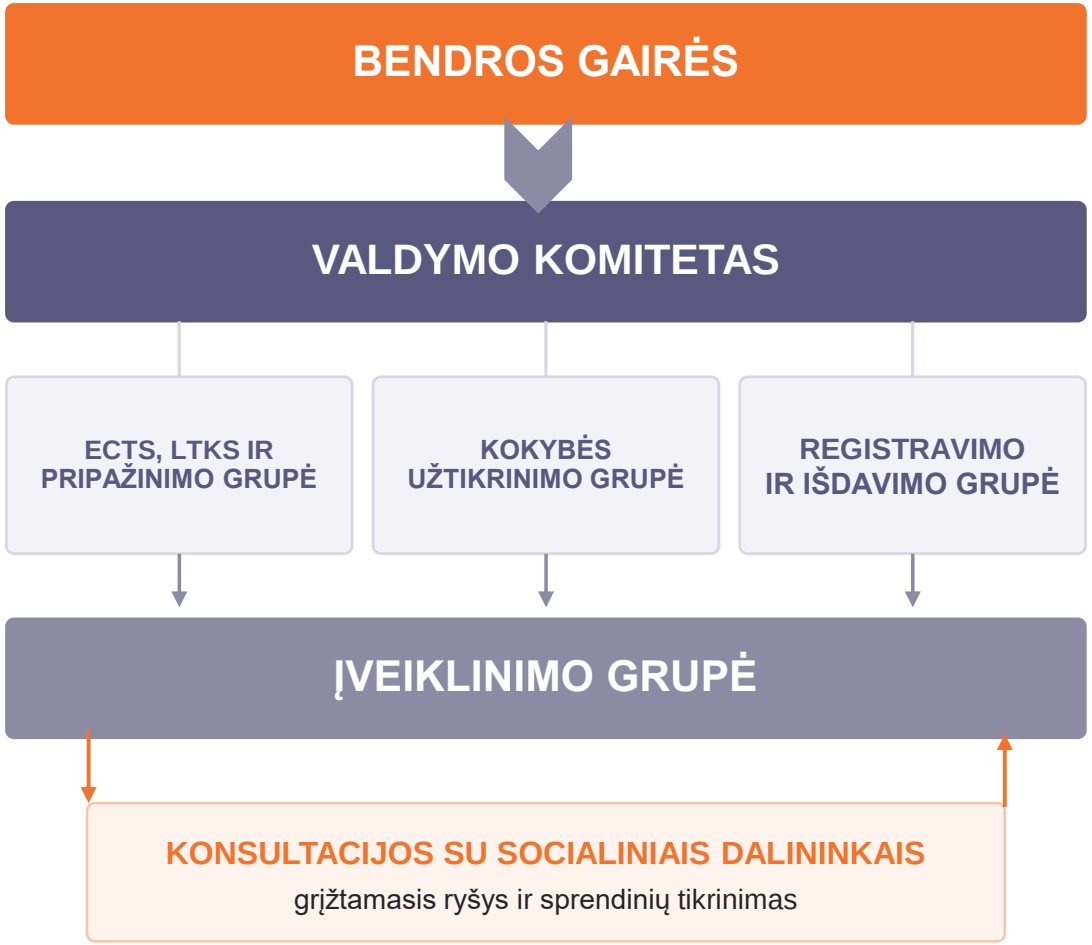
Leisdami formalizuoti dalį neformalių kursų, pergalvoti tradicines studijų programos struktūras

Sistemos dedamosios

Mikrokredencialų modelio rengimo darbo struktūra

Valdymas ir rengimo procesas

Komiteto ir darbo grupių nariai – Kauno kolegijos, Kauno technologijos universiteto, Vilniaus Gedimino technikos universiteto, Vilniaus kolegijos, Vilniaus universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto, Lietuvos studentų sąjungos atstovai

Konsultacijos – dvi konsultacijos su AM, nuolatinės konsultacijos su ŠMSM, bendra konsultacija su socialiniais dalininkais (dalyvavo viešojo valdymo organizacijų, aukštųjų mokyklų, studentų atstovai)

Siūlymai teisės aktams

- **LR Švietimo įstatyme** – įdėti bendriausią mikrokredencialo (MK) sąvoką; bendrus principus, bet nedetalizuojant įgyvendinimo (paskirtis; grindimas kokybės užtikrinimu, įvertintais mokymosi (studijų) rezultatais).

- **LR Mokslo ir studijų įstatyme** – aukštojo mokslo mikrokredencialo apibrėžimas, išduodamas dokumentas, teikėjai, bendriausi MK kokybės užtikrinimo principai, kaupimui ir pripažinimui svarbūs principai bei kiti esminiai prieigos elementai.

- **Kituose teisės aktuose** – apimtis kreditais, detalizuojamas išorinis kokybės užtikrinimas, atitikties Lietuvos kvalifikacijų sandaros lygiams nustatymas, bendra mikrokredencialų specifiką principų lygmenyje.

- ES Tarybos rekomendacija yra „minkštoji teisė“, be perkėlimo į nacionalinę teisę ji tiesiogiai neveikia ir nieko neįpareigoja.
- Kol nėra susitarta dėl esminių mikrokredencialą apibūdinančių principų, tol tokio reiškinio iš esmės nėra, egzistuoja ligi šiol buvusi pasiūlos įvairovė, naujas reiškinys nesuvokiamas kaip toks, apie jį nežino besimokantieji, darbdaviai, plačioji visuomenė.

Tipai, apimtis ir lygio priskyrimas aukštajame moksle

- **MK** gali būti siūlomi kaip:
  - pakopinių ir (ar) profesinių studijų programos dalis (dalykas, modulis)
  - kaip pavieniai mokymosi visą gyvenimą kursai
- MK galėtų būti nedidelės apimties, **nuo 1 iki 30 ECTS,** išimtis jungtiniams MK su užsienio AM (iki 59 ECTS).
- Tais atvejais, kai MK būtų programos dalis, jie būtų siejami su **LTKS 5-8 lygiais**, aiškiai nurodant, kad neįgyta visa baigtinė kvalifikacija, o tik jos dalis, konkretūs studijų rezultatai ir konkrečios kompetencijos.
- Tų MK, kurie būtų pavieniai, lygį pagal LTKS / EKS nustatytų aukštosios mokyklos, remdamosi studijų rezultatų paradigma, susitarusios su partneriais aljansuose. Tačiau lygio nustatymas yra neprivalomas, tai tik galimybė.

Reikalavimai teikėjams

MK aukštajame moksle (5-8 LTKS/EKS lygis) gali teikti tik akredituotos aukštosios mokyklos:

- jos gali suteikti ECTS kreditus
- gali patikimai susieti MK su LTKS/EKS lygiu (bet nebūtinai susiejimas yra privalomas)
- jos atsako už kokybę viso konsorciumo, teikiančio MK, vardu
- turi veikiančias ir reguliariai vertinamas vidaus kokybės užtikrinimo sistemas

AM gali teikti MK, susijusius su jos akademine kompetencija:

- MK turėtų būti grindžiami studijų programų dalykais/moduliais, arba turima mokslinių (meninių) tyrimų, studijų ar profesinės veiklos profesine ekspertize

- Įgyvendinti aiškūs kokybiniai reikalavimai suteikia pasitikėjimą mikrokredencialo verte besimokantiesiems, finansuotojams ir plačiajai visuomenei.
- Tam, kad mikrokredencialais būtų pasitikima, jie turi aiškiai remtis įrodyta tiekėjų kompetencija vykdyti mokymus. Tokiu būdu neatsirastų landų dėl studijų ir mokymų, kurie susiję su valstybės reguliuojamomis profesinėmis veiklomis, taip pat bendrai studijų vykdymų neturint akredituotos studijų krypties.

Vidinis kokybės užtikrinimas

- Mikrokredencialo teikėjas turi užtikrinti, kad **ESG principais paremtos vidaus kokybės užtikrinimo sistemos** apimtų ir mikrokredencialo (programos) rengimą, įgyvendinimą, stebėseną bei reguliarią peržiūrą ir atnaujinimą.

- Teisės aktuose įtvirtinti **viešumo principą**, numatant, kad aukštosios mokyklos savo interneto svetainėse skelbia MK politiką, apimančią visą procesą (nuo MK kūrimo iki įskaitymo).
- Aukštoji mokykla visais atvejais **atsako už kokybę**, jei teikia MK, nepriklausomai nuo to, ar kiti partneriai yra aukštosios mokyklos ar bet kokios kitos organizacijos (pvz., verslas, viešojo sektoriaus organizacijos, NVO).

- Aiškus atsakomybės už mokymus paskirstymas leidžia įsitikinti, kad mikrokredencialą išdavusi aukštoji mokykla atsako už kokybę realiai.
- Tai leidžia apsaugoti nuo neteisėto studijų ir su studijomis susijusios veiklos vykdymo, neturint atitinkamų leidimų ir po išorinio vertinimo gautos akreditacijos.

Išorinis kokybės užtikrinimas

- Išorinis kokybės užtikrinimas vadovaujasi Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo gairių ir nuostatų (**ESG) principais**
- Išorinis mikrokredencialų kokybės užtikrinimas grindžiamas ne atskiru kiekvieno MK vertinimu, o yra vertinamas vykdant **aukštųjų mokyklų vertinimo ir akreditavimo procedūras**.

- Tik įgyvendintas kokybės užtikrinimas suteikia tvirtą pagrindą pasitikėti mikrokredencialo verte.
- Be aiškaus ir veikiančio kokybės užtikrinimo nėra mikrokredencialų pripažinimo Lietuvoje ir užsienyje.

Pripažinimas ir kaupimas

- Sprendimus priima aukštosios mokyklos, kurios turi tam skirtas tvarkas ir turėtų užtikrinti šių procedūrų prieinamumą.
- Kurdama MK, AM turėtų **iš anksto nustatyti jo įskaitymo ir kaupimo galimybes** savo vykdomose studijų programose bei siūlomų kitų mikrokredencialų kontekste, kurios turėtų būti aiškiai nurodomos pažymėjime ir skelbiamos viešai. Tokio mikrokredencialo įskaitymo ar kaupimo sprendimai ją išdavusioje aukštojoje mokykloje turėtų būti automatiniai.
- Priimant sprendimus dėl **užsienio ir Lietuvos aukštojo mokslo MK pripažinimo ir (ar) kaupimo**:
  - taikoma studijų rezultatų įskaitymo tvarka, jei suteikiant mikrokredencialą buvo nurodyta jų apimtis ECTS kreditais ir galima nustatyti jo lygį pagal LTKS ir (arba) EKS;
  - kitais atvejais gali būti taikomi neformaliuoju ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų, susijusių su aukštuoju mokslu, vertinimo ir pripažinimo bendrųjų principų elementai.

- Pripažinimui esminė sąlyga – patikimas kokybės užtikrinimas.
- Pripažinimą labai palengvina suteikti ECTS kreditai ir aiškus lygis pagal LTKS / EKS.

Tikslai ir finansavimas

Mikrokredencialų įgijimas gali būti finansuojamas iš šių šaltinių:

- valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšos;
- projektinio finansavimo lėšos;
- darbdavių ir kitų socialinių partnerių lėšos;
- besimokančiojo lėšos;
- kitos lėšos.

Mikrokredencialų finansavimas turėtų būti orientuojamas į:

- **strateginių kompetencijų įgijimo finansavimą**: finansavimą skiriant mikrokredencialams, skirtiems kompetencijų trūkumui prioritetinėse darbo rinkos ar visuomenei svarbiose srityse mažinti;
- **inovacijų kūrimo ir diegimo finansavimą**, remiant atitinkamas iniciatyvas (pvz., Europos universitetų aljansus), kuriančias inovacijas ir pridėtinę vertę naujose ar sparčiai besivystančiose srityse;
- **socialinės dimensijos plėtros finansavimą**, siekiant sudaryti galimybes MK įgyti asmenų grupėms, kurių dalyvavimas mokymesi visą gyvenimą yra ribotas;
- **individualių mokymosi pasirinkimų finansavimą**, kuriame didesnė sprendimo dėl mokymosi krypties atsakomybė tenka pačiam asmeniui.

Registravimas ir išdavimas

- Registravimui reikia adaptuoti Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą (**SMPKR**), kuris naudojamas tiek aukštajam mokslui, tiek profesiniam mokymui, tuo tikslu sukuriant MK posistemį.
- Asmenis, besimokančius pagal aukštojo mokslo MK programas, registruoti **Studentų registre** kaip studentų statuso neturinčius besimokančiuosius.
- Suderinti DAKPR ir SMPKR duomenų struktūras su europiniais skaitmeninių mikrokredencialų standartais ir numatyti galimą integraciją su **EDC** (***Europass Digital Credentials***) ekosistema.
- Taikyti centralizuotą išdavimo modelį, naudojant vieningą platformą – **DAKPR**.

- Registravimas suteikia aiškumą apie visus mikrokredencialo parametrus, kurie svarbūs MK pasirinkimui ir pripažinimui.
- Be mikrokredencialų registravimo besimokantieji neturi galimybių jų kaupti ir perkelti į kitą instituciją.
- Centralizuotas modelis taupo bendrus aukštųjų mokyklų ir valstybės kaštus MK sistemos palaikymui.
- Centralizuota sistema leistų patikimai įsitikinti MK autentiškumu.

Būsimų besimokančiųjų informavimas

Viešinimui ir priėmimui naudoti:

- šiuo metu aukštojo mokslo poreikiams pritaikytą **LAMA BPO BPIS**, kuri turi gerą reputaciją, yra žinoma besimokančiųjų tarpe, nuolat plėtojama, susieta su SMPKR ir kitais registrais,
- Adaptuoti AIKOS sistemą, kurioje atsispindės SMPKR registruoti MK,
- Aukštųjų mokyklų tinklapius,
- Aukštųjų mokyklų aljansų tinklapius,
- Kursuok.lt .

Mikrokredencialų teikėjas privalo užtikrinti **skaidrų besimokančiųjų informavimą**. Prie kiekvieno mikrokredencialo viešai pateikiama aiški ir lengvai prieinama informacija apie:

1. studijų rezultatus,
2. priėmimo sąlygas ir reikalingą pasirengimą,
3. kainą ir kitus galimus mokesčius,
3. darbo krūvį (ECTS kreditais),
4. kaupimo ir pripažinimo galimybes,
5. pasiekimų vertinimo būdus ir kt.

Ši informacija turi būti nuolat atnaujinama ir pateikiama prieš asmeniui priimant sprendimą pradėti mokytis pagal mikrokredencialą.

Iššūkis – išnaudoti galimybių langą

Teisėkūra

Įstatymai ir ŠMSM lygmens teisės aktai

Finansavimas

Prioritetų nustatymas, lėšų šaltinių identifikavimas, priemonių vykdymas

Įveiklinimas

- Konkretūs darbai, pritaikant registrus, informacines sistemas
- Mikrokredencialų vystymas AM

Įgalinantys veiksniai

- Aktualumas ES ir EAME politinėje darbotvarkėje
- Aukštųjų mokyklų patirtys, įsk. Europos universitetų aljansus, ir bendradarbiavimas su darbdaviais
- Besimokančiųjų ir darbo rinkos poreikiai
- Patikima kokybės užtikrinimo sistema
- Infrastruktūra, kurią galima toliau vystyti

Stabdantys veiksniai

- Neišbaigtas teisinis reglamentavimas
- Neaiškios institucinės atsakomybės
- Netvarus finansavimas ir ekonominės paskatos
- Neaiški vertė ir pripažinimas
- Fragmentuota infrastruktūra
- Galima administracinė našta

SKVC
KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO MOKYMO PLĖTROS CENTRAS
Finansuoja Europos Sąjunga NextGenerationEU
NAUJOS KARTOS LIETUVA

Ačiū už dėmesį!

Projektas „Asmens įgytų kompetencijų pripažinimo ir vertinimo galimybių plėtra (PRI(SI)PAŽINK)“ NR. 10-027-P-0001